

УДК 687.391

Дяченко Алла¹

кандидат педагогічних наук

Мистецький інститут художнього моделювання та дизайну

імені Сальвадора Далі,

м.Київ, Україна

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Анотація. У статті розглянуто пріоритетні напрямки розвитку дизайну одягу на українському ринку моди. Визначено, що для української індустрії моди пріоритетними напрямками розвитку дизайну одягу є кежуал, етнічний, дизайнерський та діловий одяг. З'ясовано, що розвиток дизайну одягу можливий за умови якісного проведення примірок, презентацій, показів колекцій, співпраці зі ЗМІ, сполучення дизайнером обов'язків художника-модельєра і конструктора. Показано практичне застосування напрямків дизайну одягу в умовах сьогодення.

Досліджуються пріоритетні напрями розвитку дизайнерської діяльності в Україні в умовах постіндустріального суспільства і державні чинники, що здатні вплинути на подальшу спрямованість дизайнерської діяльності; розглядається ряд істотних перешкод на шляху розвитку дизайну в Україні; визначаються основні завдання, які постають на шляху розвитку дизайнерської діяльності в Україні.

Ключові слова: кежуал, етнічний, дизайнерський та діловий одяг, індивідуальні потреби особистості.

Постановка проблеми. Проблема дослідження пріоритетних напрямків розвитку дизайну одягу та їх практичного застосування в умовах сьогодення є актуальною при підготовці фахівців з вищою дизайн-освітою. Сьогодні

¹ © Дяченко А.

дизайн одягу являє собою художній світ, що перебуває у постійному пошуку шляхів удосконалення зовнішнього вигляду людини.

Майбутній дизайнер одягу має навчитись здійснювати моніторинг ринку моди, аналізувати модні тенденції, вміти конструювати вироби для сезонних колекцій (не менш важливо коригувати старі моделі, вносячи нові деталі), а також добирати матеріали і фурнітуру (знаходити цікаві вироби та елементи дизайну на ринку готових виробів). Темп сучасного життя людини прискорений, тому важливо не відставати від колег і водночас задовольняти природну потребу в одязі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення напрямків розвитку дизайну одягу започатковано в працях Яковенка М. Л. Дизайнерська діяльність спрямована на певні естетичні смаки окремих людей і враховує естетичні смаки певних соціальних груп, які мають споріднені естетичні смаки. Внаслідок цього сучасний дизайн є не тільки масовим, але змушений бути максимально індивідуалізованим [1:205].

Автори виокремлюють зростаючу необхідність у задоволенні індивідуальних потреб особистості, окреслюють поступовий перехід від принципів масового обслуговування клієнтів до індивідуалізації за умови безперервного удосконалення якості продукції та надання послуг [2:39].

Чупріна Н.В. весь спектр модного одягу на сучасному fashion-ринку поділяє на такі класи: haute couture, pret-a-porte (pret-a-porte de lux, і, власне, pret-a-porte), bridge (low-bridge, middle-bridge, high-bridge), moderate (масовий одяг), mass-market (retail, budget, non-brand) – одяг економ-класу [3:34].

Проте станом на сьогодні малодослідженим залишається питання пріоритетних напрямків розвитку дизайну одягу та їх практичне застосування у сучасних умовах.

Формулювання цілей статті – дослідити напрямки розвитку дизайну одягу, визначити серед них пріоритетні та розглянути їх практичне застосування в умовах сьогодення.

Основна частина. Головними чинниками розвитку дизайну є стрімкий науково-технічний прогрес і соціальні та економічні чинники, викликані ним. Саме тому головним

завданням дизайну є подальший розвиток на засадах людиновимірності – позитивного для людства значення дизайнерського продукту, що визначається передбаченням як позитивних, так і негативних наслідків дизайнерської діяльності; спрямованістю на вироблення валового національного продукту за умов використання екологічно доцільного новаторського дизайну, метою якого є збереження і, по-можливості, виправлення екологічного стану навколишнього середовища; підвищенням творчої складової дизайнерської діяльності, орієнтації на окрему індивідуальність, переходу від «дизайну для всіх» до «дизайну для кожного», що надає можливості самореалізації всім суб'єктам діяльності – дизайнеру, споживачу, глядачу; формуванням гармонійного предметно-просторового, житлового, виробничого, інформаційно-комунікаційного, соціально-культурного середовища, що забезпечить зростання як матеріальної, так і духовної якості життя населення.

Зовнішній вигляд одягу протягом багатьох століть залежав від природного середовища, у якому жила людина, суспільного устрою країни і стану розвитку культури суспільства. У сучасній моді виокремлюють основні стилі, наприклад, елегантний (від фр. *élégant* – вишуканий, граціозний, витончений; показність в одязі). Елегантний стиль вирізняється простою і чистою гармонійною формою, мінімумом деталей і декору, шляхетними кольорами (чорним, білим), гармонійністю ансамблю, ненав'язливою виразністю. Це одяг преміум класу, «високого стилю», він асоціюється з дизайнерським.

Класичний. Походить від «англійського» костюму, чоловічим і жіночим варіантом піджака. Характеризується строгістю і чіткістю лінії (є стилем «ліній»), завжди з вивіреними пропорціями (класична довжина одягу, повністю закриває коліна). Класичний стиль потребує суворого колірного рішення. У ньому є певна «гордість», навіть «манірність», «снобізм». Це сучасний діловий одяг.

Жіночний. Покликаний підкреслити природну красу жіночої фігури. Лінії його м'які, у ньому часто використовуються драпірування, «хвилясті» лінії крою,

спідниці. Обсяги одягу завжди помірні. Однак не становлять винятку пишні спідниці, традиційно жіночні обробки блузи, особливо коміра, що переходить у бант, шарф. Особливого значення набуває добір прикрас, біжутерії; романтичний.

Дворянський стиль XIX століття, коли одяг прикрашали жабо, рюш, волани і мережива, манжети, тональна вишивка. Підстилем є авантюрно-пригодницький, коли до мережива і жабо додають чоботи-ботфорти, пояси з грубої шкіри та інші аксесуари шляхетного розбійника.

«Ретро» – повернення до минулого, до часу молодості прабабусь. Характеризується іронічністю, грайливістю (капелюшки «канотье», туфлі «чарльстон» або «шиммі»).

Спортивний. У сучасному одязі має широке розповсюдження, оскільки відповідає активному способу життя. Передбачає використання в повсякденному житті та діловому одязі елементів і образних рішень, призначених для спорту та активного відпочинку (куртки, гірськолижні комбінезони тощо).

Молодіжний. Тема завжди вирішується гостро, образно, гротескно, будується на незвичних довжинах, перебільшених пропорціях, дивній кольоровій гамі. Зазвичай має елементи «шоку», порушує всі правила, грайливий, діє за принципом «чим незвичніше, потворніше, тим веселіше, тому краще».

Фольклорний. Звернений до використання спадщини минулого, а саме: народного костюма і народно-прикладного мистецтва. Підстилем є «кантрі» – сільський. Звернений до селянського костюма. Ансамбль будується на характерному асортименті: жакети-куртки, жилети, вільні спідниці, сорочки, строкаті панчохи, закружене взуття, широкополі капелюхи, хустки.

Так званими «сезонними стилями» є морський, що використовує символіку флоту і піратську, вдається до традиційного поєднання білого, синього, блакитного і пісочного кольорів, використання металевої фурнітури, «тільняшки», спідниці в складку, штани «зі стрілками», матроський комір та сафари, у якому розробляється образ одягу мисливців на екзотичних тварин в тропічних країнах. Використовує зручний, вільний крій, відтінки від світлого хакі до пісочного, велика

кількість утилітарних деталей: накладних кишень, погонів, клапанів, хлястиків.

Для українців, у світлі сучасних подій, набув особливого значення стиль мілітарі, який використовує стилізацію різних предметів одягу під військову форму. Прототипами жакетів цього стилю є кітелі, пальто мілітарі є варіацією на тему шинелі, а найпопулярніша модель брюк – галіфе. Для цього стилю характерні камуфляжні кольори: хаки, пісочний, болотно-зелений, сіро-зелений, темно-бежевий, гірчичний. Крім військового крою, в одязі широко використовують формені атрибути: нашивки, погони, заклепки, металеві гудзики і багато кишень. Обираючи одяг даного стилю, українці слідуєть гаслу: «Народ і армія – єдині!».

Сучасним напрямкам моди, заснованим на авангардних напрямках живопису, притаманні внутрішня цілісність образів, синтезуючі методи створення ансамблів; насиченість ансамблів одягу культурологічною інформацією; ускладнення форми, взаємодія її з оточуючим середовищем; обтічні плавні силуетні лінії, багат шаровість виробів та ансамблів.

Однак не всі стилі затребувані сучасним українським споживачем. Є пріоритетні напрямки розвитку дизайну одягу, розглянемо їх докладніше. Напрямок кежуал являє собою мішанину з різностильових предметів одягу. Проте високий професіоналізм, майстерність дизайнера зуміли знайти парадоксальні варіації, щоб створені ансамблі залишалися чарівними, хоча загальновідомо, що зовсім не будь-яка мішанина складається у високохудожній образ. Найбільшою кількістю виробників (43) представлений даний напрям (рис. 1, ряд. 1). Рис.1 розроблений на основі даних каталогу українських виробників «Всі свої» [5].

«Нюкрейн!» – проект зі створення якісного бренду одягу та формування стилю сучасної молоді людини, яка усвідомлює свою українську неповторність і знає свою культуру (важливо, за сучасних умов мобільності студентів, коли настає необхідність ідентифікувати себе з українською нацією, в тому числі за одягом).

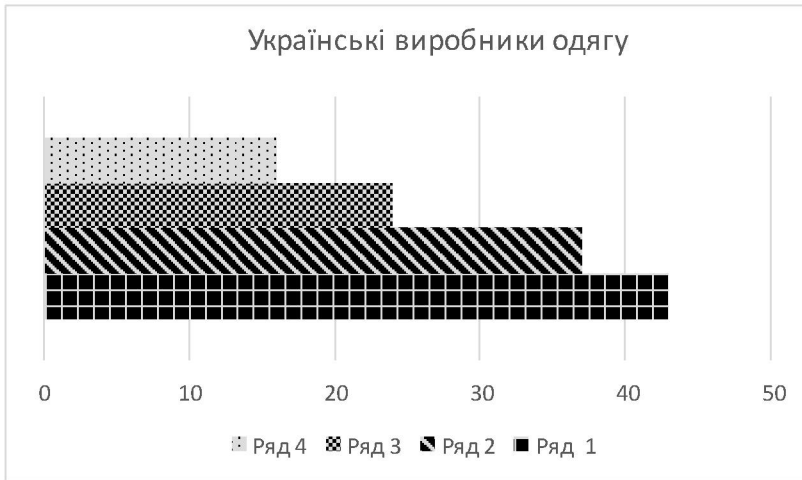

Рис. 1. Пріоритетні напрямки розвитку дизайну одягу в Україні:
ряд. 1 – кежуал; ряд. 2 – етнічний одяг; ряд. 3 – дизайнерський одяг;
ряд. 4 – діловий одяг.

Колекція футболок «Прості речі» є результатом спільної роботи ТМ «Нюкрейн!» і відомого українського дизайнера Володимира Подоляна. Автори мали метою дати відчуття молоді прихильність навколишнього світу, щоб одягаючи ці футболки, люди частіше почувалися щасливими. Це, на думку автора статті, творцям колекції вдалося, навіть обличчя моделей у «простих речах» осяяні усмішкою, взаємністю відповідають їй зустрічні перехожі, які читають написи на футболках: «Щастя в мені», «The Borsch» і роздивляються принти «Мопс Морс», «Котусь Муркотусь», «Маленький лис».

Напрямок етнічний одяг (етно) розробляють 37 виробників (ряд. 2). ТМ «Флекс» пропонує споживачам чоловічі та жіночі вишиванки, сукні, краватки та аксесуари, що сполучають сучасні модні тенденції, передові матеріали та технології з українськими традиціями. Такий одяг українці вдягають не лише на День вишиванки (19 травня), а також на свята й з нагоди урочистих подій, ще й тому, що це красиво. Етнічний одяг поєднує постмодернізм (особливе

світосприйняття, що характеризує кризову епоху) із бароковою культурою (зображення виноградної лози, трояндового куща, дуба, лавра, а також орлів, коней, левів, квітів, колосся).

Творчість художника Юрія Клапоуха базується на кращих традиціях реалістично-романтичного світового живопису, вдало відтворює ментальність українців і напрями розвитку дизайну одягу. Класичні реалістичні портрети світаються добром, випромінюють спокій, душевність: «Час», «Дачниця», «Жіночий портрет», «Кінець літа», «Ніжність», «Відпочинок», «Сон на лузі». Митець точно передає фасони одягу, тканини, вдало поєднує кольори. Напрямок дизайнерський одяг (ряд 3) представляють 24 дизайнери. Даний напрям характеризує уважне ставлення до кожного суб'єкта індустрії моди.

Споживач розуміє модний одяг у такий спосіб:

- якісний одяг, що дозволяє виглядати красиво;
- одяг, який відповідає певному стилю;
- одяг, який відповідає останнім модним тенденціям

(представлений в модних журналах, на показах мод, на відомих людях);

- одяг відомого дизайнера, має відомий бренд;
- одяг, популярний у місці мешкання;
- одяг, популярний серед найближчого оточення

(друзів, знайомих, колег);

- одяг, що тільки з'явився на ринку одягу;
- одяг, який унікальний і представлений в обмеженій

кількості і т. ін. [4].

Пріоритетні напрямки розвитку дизайну одягу в Україні мають практичне застосування, розглянемо його докладніше (таблиця 1).

Основними колекціями Enna Levoni є вечірні, весільні та коктейльні сукні. Пропонований споживачеві одяг, виготовлений з високоміцних, екологічно чистих тканин (гіпюру, трикотажу, шифону), тих, що добре сідають по фігурі, легко піддаються прасуванню, машинному і ручному пранню, не вицвітають, не кошлатяться і не линяють. Усі шви акуратно оброблені. Таке пояснення дає зрозуміти, за що сплачуєш високу ціну, передбачає індивідуальний підхід до клієнта.

Таблиця 1.

Практичне застосування пріоритетних напрямків розвитку дизайну одягу в умовах сьогодення

№ пор.	Напрямок розвитку дизайну одягу	Практичне застосування	Зв'язок дизайнера з клієнтом
1	кежуал	повсякденний одяг, що дає змогу споживачеві змішувати стилі, експериментувати	проведення примірок, презентацій, показів колекцій, співпраця зі ЗМІ, сполучення обов'язків художника-модельєра і конструктора
2	етнічний одяг	святковий одяг з елементами народного костюма, використання орнаменту, способів обробки тканин відповідно до традицій народно-прикладного мистецтва	
3	дизайнерський одяг	вишуканий одяг, що підкреслює статусність споживача	
4	діловий одяг	призначений для ділової людини, яка проводить наради, зустрічі, перемовини, де відстоює інтереси власної організації та країни	

Muscari пропонує жіночий одяг (сукні, пальта, блузи) в класичному стилі від молодого українського бренду. Вбрання моделюється, кроїться та шиється винятково майстринями (акцент на якості виробу).

Незвичним є фасон сукня-сорочка з поясом, виготовлена з натуральної фалми на віскозній основі. Підсилює інтерес до виробу інформація про стовідсоткову ручну роботу, в єдиному екземплярі. Споживач відчуває піклування про нього від пропозиції дихаючої, легкої і ніжної сукні з крепдешину на батистовій підкладці з кишнями в швах і декоративними складками (акцент на зручності й комфорті).

Дизайнерський одяг задовольняє фізичні (раціональні), а також соціальні (естетичні) потреби споживача, водночас сигналізує про соціальний статус власника (заможна людина), що припускає його демонстративне споживання саме даних виробів. Напрямок діловий одяг (ряд. 4) представляють 16 виробників.

Виробник чоловічих ділових костюмів «Трембіта» вказує на те, що може задовольнити будь-який смак споживача, відшиваючи вишукані, класичні, ділові, клубні та молодіжні костюми. Крім моделей із колекцій, можна замовити власний ексклюзивний костюм. Виконуючи індивідуальне замовлення, виробник пропонує відповідну посадку на будь-яку фігуру, різні варіанти тканини, оздоблення, фурнітури, що, безумовно, повертає увагу споживача.

Виробник Legenda Class пропонує чоловічі ділові костюми, сорочки, верхній одяг. Своїми перевагами компанія називає якість і комфорт, зручність на кожен день, практичність і доступні ціни. Виробник ділового чоловічого одягу KOLARI позиціонує себе як магазин-ательє. Компанія вказує, що у них можна обрати костюм на будь-який смак і розмір. Недоліком є представлення лише двох моделей чоловічих костюмів у каталозі сайту виробника.

Компанія «Весна» втілює в колекціях різні стилістичні напрями: романтичні настрої прихильниць жіночності, елегантну простоту та харизму ділової жінки, мінімалізм і класику, модерн і кантрі, пропонуючи універсальні наряди,

розраховані на споживачів різних соціальних груп (від студенток, співробітниць офісу до бізнес-леді).

ТМ RomStyle є виробником сучасного жіночого одягу. Для ділової жінки запропоновано різноманітні фасони суконь, блуз, жакетів, спідниць, брюк. Виробник наголошує на тому, що стежить за модою та постійно оновлює модельний ряд, пропонуючи як ділові, так і повсякденні моделі одягу розмірів від 40 до 54 (акцент на задоволенні якомога більше вимог споживача).

Напрямок «діловий одяг» на сьогодні є малочисельним за кількістю виробників, проте перспективним (зміцнюються міжнародні ділові зв'язки, посилюється інтеграція українського бізнесу в Європу).

Менеджери, керівники, офісний персонал мають бути вдягнені в одяг українських виробників, однак до цього треба прагнути обом сторонам, докладаючи зусиль, виховуючи культуру споживання. Необхідним на сьогодні є вивчення індустрії моди з позицій її впливу на формування потреб ділової людини, з метою їх якомога повного задоволення.

Висновки. Практичне застосування пріоритетних напрямків розвитку дизайну в умовах сьогодення виявляється у можливості:

1) сполучати предмети одягу різних фірм-виробників, створюючи повсякденний стиль одягу з акцентом на зручності й практичності (кежуал);

2) обирати як святковий одяг з національною символікою, із частковим використанням ручної роботи, з елементами народного костюму (етнічний);

3) надавати перевагу вишуканому одягу, виконаному з використанням високоякісних матеріалів і фурнітури (дизайнерський);

4) для роботи в офісі вдягати класичні костюми, виготовлені українськими дизайнерами (діловий одяг).

Перспективи подальшого дослідження у даному напрямі пов'язані з дослідженням стильного ділового одягу як сегмента індустрії української моди.

Література

1. *Гардабхадзе І. А., Кротова Т. Ф.* Сучасні тенденції у дизайні одягу та їх відображення в освітньому процесі // Вісник КНУКіМ, 2010. С. 39–46. Серія «Мистецтвознавство».
2. Зроблено в Україні: каталог українських виробників «Всі свої». [Електронний ресурс]. URL: <https://madeinua.org/catalog/> (Дата звернення: 19.03.2017).
3. *Чуприна Н. В.* Сегментація ліній модного одягу в структурі індустрії моди // ВІСНИК ХДАДМ, 2014. № 1. С.33–37.
4. *Чуприна Н. В.* Аналіз модних продуктів як об'єктів індустрії моди. [Електронний ресурс]. URL: knutd.com.ua/publications/ (Дата звернення: 19.03.2017).
5. *Яковенко М. Л.* Дизайн як сучасна форма вираження естетичного початку в культурі // Філософія науки: традиції та інновації, 2009. № 1. С. 198–205.

Анотація

Дяченко А.В. Приоритетные направления развития дизайна одежды и их практическое применение в современных условиях.

В статье рассмотрены приоритетные направления развития дизайна одежды на украинском рынке моды. Определено, что для украинской индустрии моды приоритетными направлениями развития дизайна одежды является кэжуал, этнический, дизайнерский и деловая одежда.

Установлено, что развитие дизайна одежды возможен при условии качественного проведения примерок, презентаций, показов коллекций, сотрудничества со СМИ, сообщения дизайнером обязанностей художника-модельера и конструктора. Показано практическое применение направлений дизайна одежды в сегодняшних условиях.

Исследуются приоритетные направления развития дизайнерской деятельности в Украине в условиях постиндустриального общества и государственные факторы, способные повлиять на дальнейшую направленность

дизайнерской деятельности; рассматривается ряд существенных препятствий на пути развития дизайна в Украине; определяются основные задачи, которые стоят на пути развития дизайнерской деятельности в Украине.

Ключевые слова: кэжуал, этническая, дизайнерская и деловая одежда, индивидуальные потребности личности.

Abstract

Diachenko A.V. Priority Directions of development of design of clothing and them practical application in the conditions of present time

The article examines the priority areas of fashion design at the Ukrainian fashion market. It was determined that Ukrainian fashion industry priorities of fashion design is kezhual, ethnic, design and business clothes.

It was found that the development of fashion design is possible if the quality of the prymirok, presentations, fashion collections, cooperation with the media, communication designer duties artist and designer fashion. Showing practical application areas of fashion design in today's conditions.

We study the priority directions of design activity in Ukraine in terms of post-industrial society and governmental factors that may affect the future direction of design activity; addresses a number of significant obstacles to the development of design in Ukraine.

Key words: casual, ethnic, designer and business clothing, individual necessities of personality.

Стаття надійшла в редакцію 25.03.2017 р.